

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Hai, ngày 19/08/2024.

TỊNH KHÔNG PHÁP NGŨ

BÀI 221

Có người hỏi Hòa Thượng là: “*Nhiều năm con tu hành mà những tập khí phiền não tưởng chừng đã trừ bỏ được rồi, thế nhưng hình bóng dáng vẻ của nó vẫn còn xuất hiện, vậy thì, con có nên tiếp tục đối trị với nó, tiếp tục cải đổi hay không?*” Nếu dáng vẻ và hình bóng vẫn còn có nghĩa là tập khí còn y nguyên, người đặt câu hỏi này mới khắc phục được một vài phần trăm tập khí, khi có môi trường thì tập khí của họ vẫn phát khởi.

Ví dụ chúng ta nói chúng ta không thích tiền nhưng một khi có cơ hội tiếp xúc với rất nhiều tiền thì lúc đó mới xem xem tập khí của mình có còn không. “*Tài Sắc Danh Thục Thùy*” cũng đều như vậy, hằng ngày chúng ta cảm thấy mình tan nhạt với chúng, tuy nhiên, khi có cơ hội tiếp xúc và cảm nhận chúng thuộc về mình, lúc ấy mới xét xem mình có động tâm không.

Cũng như chúng ta đang ở trong một chúng tu hành, đang trên zoom lớp học nên chúng ta không ai nói và nghĩ đến “*Tài Sắc Danh Thục Thùy*” nhưng khi kết thúc lớp học, chúng ta tiếp xúc với bên ngoài, nơi người ta thường nói đến danh lợi thì chúng ta mới xem xem danh lợi của mình có trôi dạt không.

Cho nên chúng ta đừng nhầm lẫn rằng tập khí phiền não của mình không còn và không cần phải đối trị. Suy nghĩ này có lẽ sẽ khiến chúng ta tùy tiện tiếp xúc với “*Tài Sắc Danh Thục Thùy*”. Phạm phu chúng ta chỉ cần tiếp xúc là sẽ bị nhiễm ngay bởi ngay đến người tu hành đạt được sơ quả tiểu thừa, không có “*ta*” và không còn “*cái của ta*”, mà vẫn còn chưa làm chủ được chính mình. Cho nên, Phật mới khẳng định rằng: “*Bao giờ các ông là A La Hán các ông mới tin vào chính mình.*” Bốn quả Thánh của hàng Thanh Văn thừa gồm Sơ quả Tu-đà-hoàn, Nhị quả Tư-đà-hàm, Tam quả A-na-hàm và Tứ quả A-la-hán. A-la-hán đã chứng quả lậu tận thông.

Cho nên, chúng ta đừng ngộ nhận rằng công phu đạo lực của mình đã nâng cao mà cần phản tỉnh rằng chỉ cần chúng ta rơi vào chướng duyên hay các cảnh ngộ ô nhiễm, cảm dỗ, lúc ấy mới đo được công phu của mình. Vì vậy, tôi khuyên mọi người đừng cho mình có cơ hội tiếp xúc với “*Tài Sắc Danh Thục Thùy*” vì cứ gần thứ gì thì chúng ta dính thứ đó.

Đã từ rất lâu, khi đến giờ dậy, tôi không bao giờ nằm thêm một giây, hoàn toàn tuân thủ theo tiếng báo thức. Đây chính là mình đối trị với tập khí “*Thùy*” của mình.

Nhờ đó, từ sáng đến chiều, đối với mọi việc, tôi luôn rõ ràng, tường tận. Người ngu nướng thành thói quen thì mọi việc trong cuộc sống của họ cũng lờ mờ như người ngu nướng.

Có người hỏi Hòa Thượng: *“Thưa Sư phụ, con nghe Sư phụ nói, đối với mọi sự mọi việc đều phải xem nhẹ, vậy thì đối với công việc thì phải thế nào?”* Hòa Thượng trả lời: *“**Bất cứ sự việc gì cũng phải xem nhẹ một chút, không nên kỳ kèo tính toán. Đó là xem nhẹ đối với những lời nói thừa, lời nói không cần thiết; xem nhẹ những việc thị phi nhân ngã, phải quấy, tốt xấu; hoặc là khi bị cấp trên quở mắng cũng không nên để trong lòng cho dù chính mình rất có lý, mình không có lỗi; Khi mình bị oan cũng không nên để trong lòng. Thế nhưng, đối với công việc, chúng ta nhất định phải có thái độ tập trung, tận lực mà gánh vác trách nhiệm của mình, làm việc mỗi ngày một tốt, một mới hơn.**”* Chúng ta không nên có cách làm việc chệnh mảng, không tiến bộ năm này qua năm khác.

Hòa Thượng từng nói phải buông xả đi thì có người đang làm việc liền bỏ việc, đến lúc không có cơm ăn thì mới đến thưa thỉnh Hòa Thượng rằng họ đã bỏ việc đến không có cơm ăn. Hòa Thượng nói rằng chúng ta đã nghe thì phải nghe cho kỹ, buông xả ở đây có nghĩa là *“buông trên tâm chứ không buông trên sự”*. Trên tâm không vướng mắc điều gì còn trên sự thì *“đốn luân tận phận”*, dốc hết trách nhiệm trong vai trò trách nhiệm của mình.

Có người nghe Hòa Thượng nói mọi sự phải xem nhẹ, thế là họ cũng xem nhẹ công việc của mình. Ý Hòa Thượng nói chúng ta xem nhẹ *“thị phi nhân ngã”*, *“danh vọng lợi dưỡng”*, *“Tài Sắc Danh Thực Thù”* còn công việc mà mình nhận lương là bản phận của mình nên phải làm hết sức. Mọi việc chúng ta làm mà lợi ích chúng sanh, phục vụ chúng sanh thì lại càng phải tận tâm tận lực hơn nữa.

Có người làm việc ở bệnh viện hỏi rằng: *“Thưa Hòa Thượng, công việc ở bệnh viện rất bận rộn, làm sao con có thể tu hành?”* Hòa Thượng trả lời: *“**Phải dùng tâm Chân Thành, Thanh Tịnh, Từ Bi mà đối đãi với người bệnh thì đó chính là tu hành rồi.**”* Không chỉ làm ở bệnh viện mới bận rộn, người mang tâm *“đốn luân tận phận”*, luôn muốn tận vai trò của họ, thì không nơi nào họ không bận. Thế nhưng mỗi nơi chốn, nếu có thể dùng tâm *“Chân Thành, Thanh Tịnh, Từ Bi”* mà làm thì nhất định mọi sự mọi việc chúng ta làm ra sẽ rất là tốt.

Người xưa từng dạy: *“Chí thành thì cảm thông”* tức là trên thì thông với chư Phật, dưới thông với chúng sanh địa ngục, chứ không chỉ thông với con người. Từ lời dạy này chúng ta hiểu rằng chúng ta chưa thể cảm hóa được người khác là do tâm *“Chân Thành”* của chúng ta chưa đủ. Một khi tâm chân thành có đủ thì chắc chắn sẽ cảm phục được người. Vì sao? Vì tự tánh của chúng sanh vốn *“thuần thiện thuần tịnh”* nên khi chúng ta quay về với tâm *“thuần thiện thuần tịnh”* thì sẽ hòa đồng với thế giới đại đồng, lúc ấy không hề còn có chướng ngại.

Có người nói thời gian họ bận nên không thể dành thời gian tụng Kinh niệm Phật. Hòa Thượng trả lời nếu thời gian bận rộn đó là để phục vụ chúng sanh thì đó chính là tu hành. Trong lúc giảng Kinh Vô Lượng Thọ, Ngài nói: **“Phật hiệu có thể gián đoạn chứ Phật tâm không thể gián đoạn”**. Chúng ta làm công việc lợi ích chúng sanh là chúng ta đang tu hành, đang niệm Phật chứ không phải chỉ ngồi tụng Kinh hay niệm vài ngàn câu Phật hiệu thì được đánh giá đó là tu hành. Người không được dạy bảo sẽ có sự nhầm lẫn này.

Hòa Thượng từng nhắc đến ông Lý Mộc Nguyên bận rộn vì việc chúng sanh từ sáng sớm đến tối khuya thậm chí một ngày ông chỉ ngủ vài tiếng. Hòa Thượng khẳng định người như vậy chỉ niệm dăm ba câu Phật hiệu là đủ. Điểm đáng chú ý là mọi việc làm của chúng ta phải là vì chúng sanh mà lo nghĩ, không có một chút nào vì danh vọng, vì chính mình thì mới có thể đạt được cảnh giới Hòa Thượng đang nói.

Cho nên khi công việc bận rộn thì chúng ta hãy tu hành ngay trong công việc của mình. Việc gì cần chuyên tâm thì ngưng Phật hiệu, việc gì không cần chuyên tâm thì chúng ta đề khởi câu Phật hiệu. Quan trọng nhất là chúng ta phải dùng tâm **“Chân Thành, Thanh Tịnh, Bình Đẳng”** để đối nhân xử thế tiếp vật, hành động tạo tác.

Có câu hỏi tiếp theo gửi tới Hòa Thượng rằng: *“Thưa Hòa Thượng, công việc ở bệnh viện rất nhiều, có lúc vượt qua năng lực và sức khỏe của mình, thường hay không thể kiềm chế thậm chí là phát cáu nên con muốn đi mát xa nghỉ ngơi (bồi dưỡng buông thư thông thả một chút) để tâm được bình lại.”* Hòa Thượng trả lời: **“Nếu bạn có được tâm Chân Thành, Thanh Tịnh, Bình Đẳng thì tinh lực của bạn vĩnh viễn không bao giờ cạn kiệt, dùng không bao giờ hết.”**

Những thứ không từ nơi chân tâm sẽ đốt cháy hết năng lượng của chúng ta, phiền não đốt cháy nhanh nhất, tiêu hao đến 70% năng lượng của chúng ta. Người mệt vì tinh thần thì ba ngày cũng chưa hết mệt nhưng người có tâm **“Chân Thành, Thanh Tịnh, Bình Đẳng”** thì năng lượng vĩnh viễn không bao giờ hết, nếu có mệt thân xác thì chỉ cần một giấc ngủ là họ đã khỏe trở lại bình thường.

Để đạt được tâm thư thái, thông thả, nhẹ nhàng, chúng ta đi du lịch, mát xa, nghỉ ngơi, tuy nhiên, chẳng bao lâu chúng ta sẽ trở về với trạng thái bức dọc, dễ phát cáu bởi vì những thứ nhẹ nhàng, thư thái đó chỉ là giả. Chỉ khi nào, chúng ta khắc chế được tập khí phiền não của mình, hồi phục được tâm **“Chân Thành, Thanh Tịnh, Bình Đẳng”** thì đó mới là thật, vĩnh viễn làm không biết mệt không biết chán.

Một người khác hỏi Hòa Thượng rằng: *“Con biết rất rõ là không nên tức giận, thế nhưng con vẫn không nhẫn được. Tuy nhiên sau đó thì con rất hối hận, ảo não. Đây có phải là do di truyền không ạ?”* Hòa Thượng nói: **“Đó là tập khí nhiều đời nhiều kiếp đến nay chứ không phải là di truyền. Tu hành chân thật có công phu thì sẽ cải đổi**

được tập khí còn nếu tu hành không có công phu thì không cách gì thay đổi được tập khí’.

Tôi thường nhắc mọi người rằng gặp “*Tài Sắc Danh Thực Thùy*” mà chúng ta dính hoàn toàn vào tập khí này chính là chúng ta không có công phu bởi không có cách gì đối trị với nó. Người như vậy thì “*đáng đọa lạc như thế nào thì vẫn đọa lạc như thế đó, đáng sanh tử như thế nào thì vẫn sanh tử như thế đó*”. Điểm này chúng ta phải phản tỉnh để biết thương chính mình, không ai thương mình bằng mình.

Chúng ta vô lượng kiếp đã đọa lạc, nếu còn sống như vậy, thì kiếp này tiếp tục đọa lạc. Cho nên tu hành phải có công phu, hằng ngày chúng ta phải dùng mọi cách để đối trị với tập khí xấu ác của mình. Nếu không đối trị được thì chúng ta phải xa lánh, đừng cho mình có cơ hội tiếp cận. Nếu chúng ta nặng về “*Danh*” thì tránh “*Danh*”, nặng về “*Lợi*” thì tránh “*Lợi*”, nặng về “*Sắc*” thì tránh “*Sắc*”. Nếu chúng ta không tránh, tùy tiện tiếp xúc thì không thể đối trị được.

Nếu chúng ta không nhẫn được, vẫn để cho mình tức giận, thì chúng ta sẽ tạo tác nghiệp bất thiện. Đây là công phu chưa có lực, chưa đến nơi. Khi chúng ta làm bất cứ việc gì mà nhận biết đó là việc sai lầm thì đó là giác ngộ. Hòa Thượng nói: “***Chỉ cần có nghị lực, có quyết tâm, cố gắng cải đổi, tự làm mới thì nhất định sẽ thành công.***” Cho nên không thể nói chúng ta không thể khắc chế được tập khí. Nhất định sẽ khắc chế được!

Chúng ta luôn phải có pháp để đối trị tâm bệnh, tập khí của mình. Hòa Thượng nói không gì khác hơn là chỉ cần niệm Phật thì chúng ta sẽ không niệm đến “*danh vọng lợi dưỡng*”, “*ảo danh ảo vọng*”. Đây là cách hết sức phù hợp với chúng sanh thời hiện đại, làm như vậy mới có thể tan nhạt được tập khí bởi bỏ ngay thì chúng ta chưa bỏ được.

Có người hỏi Hòa Thượng rằng: “*Con tu hành luôn có sự xung đột với tập khí của mình, ví dụ như con thích đi đạo mà trong tâm biết rằng tu hành thì không nên như vậy, thế nhưng con không cách gì từ bỏ được thị hiếu của chính mình, cho nên tu hành như thế tạo thành một loại áp lực đối với chính mình. Lúc này con phải nên khổ tu hay đi theo tập khí của mình ạ?*”

Chúng ta biết rằng mọi thị hiếu của chúng ta chắc chắn đều xung đột với việc tu hành, thậm chí là xung đột với lời Phật dạy, với giáo huấn Thánh Hiền. Cho nên áp lực đối với nội tâm sẽ xảy ra. Phật bảo chúng ta phải xa lìa “*danh vọng lợi dưỡng*” nhưng chúng ta lúc nào cũng thích “*danh vọng lợi dưỡng*” thì như thế là xung đột rồi; Phật bảo chúng ta xa lìa “*năm dục sáu trần*” vì đây là đại bệnh, là căn gốc địa ngục, thế nhưng lời dạy này của Phật hoàn toàn xung đột với tâm của chúng sanh thời hiện đại này bởi họ ngày ngày khởi tâm động niệm đều là “*Tài Sắc Danh Thực Thùy*”, đến ngay cả giác ngộ còn thấy mình tranh dành tiền bạc, thấy mình trụy lạc. Cho nên, nếu còn có thị hiếu,

còn có tập khí thì rất khó để tu hành. Không thể có chuyện tu hành lại thuận theo tập khí xấu ác của mình.

Đến giờ học mà muốn đi đạo, muốn ngủ tiếp vì ngủ chưa thấy đã, khiến trong tâm có sự xung đột, có áp lực. Lúc này, hoặc là đi đạo, hoặc là ngủ tiếp thì trong tâm không còn áp lực nữa. Thật ra mỗi chúng ta đều đang tự tạo ra thói quen, để rồi từ thói quen đó trói chặt chính mình. Nếu chúng ta cương quyết bỏ hết những tập khí đang sai sử chúng ta, đang nhiễu loạn chúng ta thì chúng ta cũng sẽ quen. Một lần chúng ta tùy thuận tập khí thì nhất định sẽ có lần thứ hai và thứ ba và cứ thế vĩnh viễn chúng ta không đổi trị được nó.

Cho nên nếu người này hỏi tôi thì tôi sẽ nói là cứ đi chơi đi vì họ chẳng có tâm tu hành gì cả, nhiều đời nhiều kiếp bị đọa lạc rồi nên kiếp này cứ tu hành kiểu đó sẽ lại tiếp tục đọa lạc nữa! Trong trường hợp này, Hòa Thượng rất từ bi mà trả lời rằng: **“Người tiểu thừa thì rời xa ngoại cảnh để bồi dưỡng tâm thanh tịnh của mình vì hoàn cảnh bên ngoài dễ dàng mang đến phiền não. Còn Bồ Tát Đại Thừa thì ở trong hồng trần (trong hoàn cảnh) để tu định, không bị ngoại cảnh bên ngoài mê hoặc. Định chính là không vọng tâm, không sanh thất tình: “Hy Nộ Ái Ố Ai Lạc Dục”. Hãy nghĩ lại chính mình! Nếu mình ở trong hoàn cảnh mà không bị hoàn cảnh làm ảnh hưởng tức là mình không động tâm thì không hề gì!”**

Ý của Hòa Thượng là nếu mình đi đạo mà không động tâm thì khi mình thích đi đạo, mình cứ đi. Còn nếu đi đạo mà động tâm thì không nên. Chúng ta xét thấy chúng ta chưa có công phu để khắc chế tập khí của chính mình, thì tốt nhất không nên tiếp xúc với hoàn cảnh dễ dẫn khởi tập khí của chính mình. Thực tế, chúng ta vẫn còn chệnh mảng, chưa nỗ lực mặc dù chúng ta có đủ thời gian để hoàn thiện năng lực độ sanh của mình, hoàn thiện công phu tu hành của mình.

Có người hỏi Hòa Thượng: **“Chúng con ở đô thị, không tránh khỏi việc phải qua lại với bạn bè, vậy thì làm sao có thể vừa tu hành, vừa có thể có những mối quan hệ xung quanh cho tốt?”** Hòa Thượng nói: **“Nếu tu hành chỉ cần nắm được cương lĩnh thì không khó. Người xưa dạy chúng ta bên trong thì tu ngũ đức gồm Ôn (ôn hậu), Lương (thiện lương) Cung (cung kính), Kiệm (tiết kiệm), Nhượng (nhẫn nhượng). Đây chính là hàm dưỡng chính mình. Còn bên ngoài, khi tiếp xúc với người thì y theo Lục Hòa Kính, Lục Độ Ba La Mật. (lấy giáo huấn này mà đối nhân, tiếp vật, tiếp việc). Như vậy chính là tu hành rồi.”**

Trong chúng ta đầy đủ năm đức **“Ôn Lương Cung Kiệm Nhượng”** và người tiếp xúc với chúng ta sẽ bị ảnh hưởng hay bị thu phục bởi năm đức này. Khi tiếp xúc với người thì chúng ta dùng Lục Hòa Kính, Lục Độ Ba La Mật. Đứng đầu Lục độ Ba La Mật là bố thí, tặng quà. Đến đâu chúng ta cũng tặng quà thì cho dù họ là ai, giàu mức nào, sang cả đến đâu cũng luôn thích quà tặng. Trong Lục Hòa Kính có **“Lợi hòa đồng quân”** nghĩa là lợi thì chia đều, tuy nhiên, với người học Phật thì chúng ta để dành phần

lợi cho người chứ không cần chia đều. Cuộc sống hằng ngày, chúng ta áp dụng như lời Hòa Thượng dạy, thì cho dù tiếp xúc với ai thì chúng ta vẫn là đang tu hành.

Hòa Thượng nói: **“Có phước thì để người khác cùng hưởng thì mới là chân thật có phước. Phật pháp dạy chúng ta làm thế nào đạt được một gia đình hạnh phúc, một xã hội hài hòa”**. Phật pháp không dạy chúng ta rời xa cuộc sống mà dạy chúng ta hòa nhập cuộc sống. Chúng ta đến với thế gian là làm tốt đẹp thêm thế gian. Chúng ta không cần giải thích lý thuyết bằng miệng cho mọi người về Lục Hòa Kính, Lục Độ Ba La Mật mà chúng ta chỉ cần ứng dụng, thật làm thì khi họ tiếp xúc với chúng ta, chúng ta thể hiện được năm đức **“Ôn Lương Cung Kiệm Nhượng”**, Lục Hòa Kính, Lục Độ Ba La Mật, họ sẽ cảm nhận được những điều đó./.

*****

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!